

ACTEURS EN HET IMPOSTER-SYNDROOM

Help! Ik doe maar alsof

Acteurs kijken graag naar films en tv-reeksen, behalve als ze er zelf in te zien zijn. 'Dat is als kijken naar een open wonde.' RUBEN AERTS

Adam Driver. © Geordie Wood/NYT

Wat zijn acteurs toch rare wezens. Ego's en ijdeltuigen, beweren kwatongen. Maar Adam Driver, die nu te zien is in *Star wars: the rise of Skywalker*, brak vorige week een radio-interview met het Amerikaanse NPR af omdat ze een fragment lieten horen uit *Marriage story*, een andere nieuwe film van hem. Geen bagger nochtans, maar een goudeerlijke blik op een koppel dat uiteengaat – Scarlett Johansson speelt zijn toekomstige ex.

Wat was er in hemelsnaam aan de hand? In 2015 had Driver het er in diezelfde radioshow nog over: 'Ik heb mezelf al eerder bezig gezien en gehoord, en altijd haatte ik het. Dan wenste ik dat ik het nog kon veranderen.' Hij had ook nu zijn koptelefoon afgenomen zodat hij het fragment niet hoefde te horen, maar ging er dus alsnog vandoor.

Het was niet de eerste keer dat er in zijn bovenkamer een zekering sprong. In *The New Yorker* biechtte Driver onlangs op dat hij zich bij een screening van de film *BlacKkKlansman* in een andere ruimte had verstopt. En vier jaar geleden werd hij misselijk bij de première van *Star wars: the force awakens*.

Kijken als performance

Van zulke extreme zelftwijfel bij een acteur die nochtans succesvol is, ga je als gewone sterveling op z'n minst wat meewarig fronsen. Wat een aansteller, verzucht u misschien zelfs. Een Vlaamse rot in het vak kijkt daar toch enigszins anders tegenaan. Hallo, Koen De Bouw? 'Het vraagt oefening om als acteur naar jezelf te luisteren en te kijken. Daar raak je nooit echt aan gewend. Kijken naar jezelf is als kijken naar een open wonde.'

Zelf doet hij het zo min mogelijk. 'Het frustrert me alleen maar. Ik deed het vroeger weleens, maar ik ben ermee gestopt. Telkens be kroop me het gevoel dat ik er als acteur maar beter een punt kon achter zetten, en dat wil ik helemaal niet.' Net als Adam Driver geeft De Bouw aan alleen nog dat te kunnen zien wat hij anders had willen doen. 'Daar heb ik dus niets aan, het moment is voorbij. Dat was op de set.'

In Tinseltown is Adam Driver lang niet de enige die zichzelf op het grote scherm ontloopt. Van Julianne Moore, Reese Witherspoon en Javier Bardem tot Johnny Depp: geen van hen is ervoor te vinden. In 2010 had Emma Stone, u welbekend van *La la land*, het bij de première van haar doorbraakfilm *Easy A* al vroeger voor bekeken gehouden. 'Wie wil er nu zo lang naar zichzelf kijken?'

Meryl Streep bekende ooit tegenover Oprah Winfrey dat ze elk van haar films netjes één keer bekijkt. En dan nooit meer

Ook Koen De Bouw ziet in zijn eigen werk alleen nog wat hij anders had willen doen. 'Daar heb ik niets aan, het moment is voorbij. Dat was op de set'

Wel, Shia LaBeouf dus. Hollywoods favoriete rebel zette zich vier jaar geleden in de New Yorkse Angelika-bioscoop aan een publieke marathon van al zijn films. Drie dagen lang, non-stop met een livestream die zijn reactie toonde. Reden genoeg om hem als een Narcissus te bestempelen?

LaBeouf, die het een performance noemde, voelde zich er als herboren door. Het publiek had

nu zijn kwetsbare kant kunnen zien: hoe hij omging met wat achteraf gezien pijnlijke carrièrekeuzes en bedenkelijke vertolkingen waren geweest. Het had iets menselijks, iets 'echts' blootgelegd. Toenmalig *Rolling Stone*-journalist David Ehrlich noemde het de beste vertolking uit LaBeoufs carrière. Daar moet je dan acteur voor zijn.

Kate Winslet is stilaan gaan beseffen 'dat de stress deel uitmaakt van het proces'. © Photo12

Emotionele scènes

Maar laat het net dat zijn wat acteurs uit hun slaap houdt: de vrees niet authentiek te zijn. Het imposter-syndroom heet dat: dan voel je sterke twijfel over je verwezenlijkingen en angst om een 'fraudeur' te zijn. Een angst die toeneemt naarmate je aanzien groeit en er dus meer op het spel staat.

Daarover getuigde ook Kate Winslet tien jaar geleden in de Britse pers. Het was de periode waarin ze haar Oscar won voor *The reader*. 'Nog steeds vrees ik de emotionele scènes het meest. Ik ben een waardeloze actrice en iedereen gaat het merken, denk ik dan. Maar stilaan ben ik ook gaan beseffen dat die stress voor mij deel uitmaakt van het proces.'

Koen De Bouw. © belga

De angst om te falen kan de zintuigen aanscherpen. Maar het kan ook verlamvend werken of, zoals bij Adam Driver, tot paniek en schaamte leiden. Zelfs een icoon als Meryl Streep wordt erdoor geplaagd, zo bekende ze ooit tegenover Oprah Winfrey. Zij bekijkt elk van haar films wel netjes één keer. En dan nooit meer. Alsof ze zich ervan wil vergewissen of er geen lessen te trekken vallen.

Kan het om die reden toch waardevol zijn? Koen De Bouw geeft aan als acteur nogal sterk te geloven in het ontevreden zijn. Maar als het om kritisch naar zichzelf kijken gaat, doet hij dat toch liever door de ogen van anderen. 'Ik weet bij wie ik daarvoor te rade kan. Zij weten waar ik als acteur naartoe wil, ze durven kritisch te zijn. Zelf ben ik daar niet de aangewezen persoon voor.'